

GORIŠKA STRAŽA

Številka 66.

V Gorici, v ponedeljek 20. avgusta 1923.

Letnik VI.

Ne frankirana bisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej.

List. izdaja konsorcijski "GORIŠKA STRAŽA"

Tisk. S. Spazzal v Trstu.

Uprava in Uredništvo: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri — predpoldne. — Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo celo leto 30 L. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Odgovorni urednik: RICHARD OREL.

„Težki neredi“ v Brdih

Uradni list prinaša odlok, da je medanski župan Josip Gradnik odstavljen. Pred nami leži poročilo Mussolinija kralju, v katerem utemeljuje ministrski predsednik storjeni sklep.

Čujmo, torej kaj je zagrešil župan iz Medane.

1.) Josip Gradnik je v izvrševanju svojih poslov rovaril proti državi, «zadržaje se ob vsaki priliki izzivalno nasproti krajevnim elementom, ki so pokorni napravam domovine».

2.) «Dvojezični napis, ki je označeval sedež občine, je dal pred kratkim preložititi, tako da je ostalo italijansko besedi- lo skrito».

3.) «Proti odredbam prefekta je razglasil neki od njega lastnoročno pisani razglas samo v TUJEM jeziku.»

4.) «Ti dogodki so vzbudili med prebivalstvom Medane in sosednih občin živo gibanje, ki bi bilo povzročilo težke neredi, da ni pravočasno posegel vmes podprefekt iz Gradiske in pomiril duhove».

5.) Podprefekt se je podal v Medano, toda dasi je bil župan obveščen o prisotnosti podprefekta na občini, ni maral iti tja in je bil zato suspendiran od svojih poslov».

Sedaj je vlada gospoda Gradnika končno odstavila in za dobo 6 mesecev ne more več biti voljen za župana.

ZOPET TUJ JEZIK.

Tako se glasi poročilo, ki ga je predložil Mussolini kralju.

Na to pripomnimo sledeče:

Vlada ima po postavi pravico, da odstavlja župane, ki se pregrešijo proti zakonom, toda navesti mora kazniva dejanja, ki jih je župan zakrivil.

Nasa javnost se vpraša:

Kaj je zakrivil Josip Gradnik?

Rovaril je proti državi in se obnašal izzivalno «s krajevnimi elementi».

Kaj se pravi rovariti in se obnašati izzivalno? Kedar in kje je Gradnik rovaril? Kakšen paragraf kazenskega zakona je prekršil? Saj so v postavi vsi zločini proti državi vendar natančno naštet. In ali ne spadajo rovarji proti državi pred sodišče? Naj se navede torej paragraf, ki ga je Gradnik prelomil.

Ali je zakrivanje občinske table že protidržavni zločin? In če ni sel Gradnik na občino, je to že hujškanje proti Italiji? Ali je čitanje razglasov v jeziku prebivalstva rovarjenje proti državi? In zopet moramo slišati, da je nasa mila govorica tuj jezik, ki ga ne priznavajo v naši deželi.

Vladno poročilo pravi, da je nastalo gibanje med prebivalstvom Medane in bližnjih vasi in so pretili težki neredi. Radi česa? Morda radi tega, ker je prečital župan slovenskemu ljudstvu razglas samo v «tujem» slovenskem jeziku? Bi hoteli videti tisto prebivalstvo, ki je grozilo s težkimi neredi radi slovenskega jezika.

Mi stojimo začuden pred uradnim listom in iščemo zaman za protidržavni dejanj Josipa Gradnika.

Pač pa vidimo v ozadju «krajevne elemente», ki se tresejo sovraštva proti slovenskemu županu in izpodkopljujejo z vsemi sredstvi njegov ugled in njegovo čast. Žalostno, da je naslo njihovo rovarjenje dostop celo do Mussolinija, ki je proglasil nedolžnega slovenskega župana za protidržavnega rovarja.

Žalostno spričevalo razmer, v katerih živimo.

Kaj se godi po svetu?

Ko beremo o strašnih gospodarskih razmerah v Nemčiji, se spomnimo na sovjetsko Rusijo z njeno propadajočo valuto. Kdo se ne spomni na tiste čase, ko so plačevali Rusi na stotisoče rubljev za vozni listek na tramvaju in težke milijonske svote za par hlač? Danes čitamo v časopisju, da stane vozni listek na berlinskem tramvaju 100.000 mark. pol kilograma mesa več ko 1 milijon. Slika današnje Nemčije je na las podobna oni boljševiške Rusije. Ko smo čitali strašne valutne vesti iz Rusije, jim nismo hoteli verjeti, sedaj pa vidimo pred svojimi očmi iste razmere v Nemčiji. Vsa tri bivša cesarstva: Rusija, Avstrija in Nemčija so kruto plačala svoj poraz v svetovni vojni. Najprej se je pogreznila v propad Rusija, nato je drvela v pogubo Avstrija, sedaj je prišla na vrsto Nemčija. Najhujši dnevi čakajo, kakor se zdi, Nemčijo, kajti Avstrija je mala deželica, ki se neprimerno lažje ozdravi kakor velika 60 milijonska država, Rusija pa je bogata kmetijska država, ki prehranjuje svoje prebivalstvo sama brez pomoči tujine. Vse kmetijske dežele prebolijo lažje in hitreje svoje gospodarske krize kakor industrijsko razvite države.

Rusija se krepi.

In medtem ko hiti Nemčija v pogubo, opazamo, da se je že pričelo počasno ozdravljenje Avstrije in Rusije. Danes močemo seznaniti naše bralce z gospodarskim dviganjem slovanske Rusije.

Razmere vsake države se dajo danes najbolje presoditi po stanju njenih financ. Dokler delajo tiskarski stroji noč in dan nove bankovce in mora država živeti od dolgov mesto od dohodkov, gre njeno gospodarstvo brzo in stalno navzdol, dokler se končno ne razsuje. V takem strašnem stanju se je nahajala sovjetska Rusija do letošnjega leta. Njen ljudski komisar za finance gospod Sokolnikov je imel z evropskimi časnikarji razgovor, v katerem pravi, da je Rusija še leta 1922. krila svoje državne izdatke z nič manj ko 90 od sto dolgov. Samo 10 od sto svojih potreb je krila torej z davki in drugimi rednimi državnimi dohodki. Vse ostalo je moral dati tiskarski stroj. V letu 1923. so Rusi napravili velik korak naprej. Mesto 90 od sto primanjkljaja, imajo letos le 25 od sto. Od 1400 milijonov zlatih rubljev državnih stroškov krije Rusija 1035 milijonov z lastnimi dohodki. To je velik napredek. Za leto 1924/25. pravi Sokolnikov, da se mora znižati zguba državnega proračuna od 25 na 12 od sto. Tiskarski stroji bodo imeli torej vedno manj dela, dokler se s časom ne ustavijo.

Izvoz raste.

Kaj je vzrok temu dviganju ruskega gospodarstva? Predvsem ne smemo zabiti, da je velika lakota minula in Rusiji ni treba več kupovati živil v tujini. Zlato ostaja torej v deželi. Razen tega imajo Rusi velike rudokope za zlato in platin, ki so v zadnjih letih zvišali svojo proizvodnjo, tako da se zlata zaloga ruske države polagoma večja. Tudi ne smemo zabiti, da je ruska vlada začela novo gospodarsko politiko, ki daje

kmetom svobodo, da razpolagajo s svojimi pridelki in z njimi po svoji volji trgujejo. Komunisti so se torej odrekli komunizmu na kmetih, opustili so rekvizicije in priznali kmetu, da gospodari samostojno na svoji zemlji. Boljševiška vlada je morala pred kmetiskim ljudstvom kapitulirati, toda to je bilo njej sami in Rusiji le v korist. Začel se je krepkejši izvoz v inozemstvo in s tem je prišel denar v deželo. Danes je Rusija že toliko napredovala, da je postal njen izvoz večji kakor je uvoz, da torej več prodaja kakor kupuje. Če prihaja pa v žep več kakor gre iz žepa, se moraš gospodarsko kmalu popraviti.

Červonec.

Da bi uredili čimprej svoje gospodarstvo, so vpeljali Rusi nov denar, ki ga imenujejo červonec. Stari rubelj je sicer še ostal, toda je veljaven le za notranjost. V tujini trgujejo in kupčujejo Rusi s červoncem, katerega je v prometu za 65 milijonov zlatih rubljev. Novi denar je krit z zlatom in ima isto podlago kakor angleški pfund sterling. Na borzi v Moskvi velja červonec celo nekaj več kakor pfund sterling. Kako je novi denar v inozemstvu vpoštovan, se vidi že iz tega, da je londonska banka Lloyd sklenila meseca julija t. l. z rusko državno kanko pogodbo, da bo veljal do 1. januarja 1924. v vseh kupčijah med obema bankama pfund sterling ravno toliko kakor červonec. To je velik uspeh nove politike ruskih finančnikov. Sedaj vpeljujejo Rusi červonec na vse borze in mu hočejo priboriti veljavo v vseh bančnih kupčijah z inozemstvom.

Da so Rusi vpeljali nov denar, je bilo potrebno, kajti rubelj je zgubil vsako vrednost. Pomislimo samo, da stane 1 červonec kar 920 milijonov sovjetskih rubljev.

Nova politika.

Nov in zdrav denar je bil torej krvava potreba za obnovo ruskega gospodarstva. Toda tudi finančna politika Rusije se je spremenila v nasprotju s komunističnim programom. Pred par leti so hoteli denar odpraviti, danes vpeljujejo celo novega, prej so vodili boj proti borzam, danes tekmujejo z angleškimi, francoskimi in ameriškimi kapitalisti v vseh borznih in bančnih kupčijah.

Komunisti so opustili svojo politiko in nastopili novo pot, ki vodi Rusijo v krog ostalih zapadnih držav. S tem je zopet podan dokaz, da ruska revolucija ni bila socialistična revolucija, temveč je polom carskega feudalizma. Največji in zgodovinski uspeh ruske revolucije je vničenje nazadnjaškega absolutizma ruskih carjev in agrarni prevrat: zrušila so se do tal veleposestva in kmetško ljudstvo je prišlo do svoje zemlje.

Naskok na zadruge.

Socialistično združništvo Italije je v hudi krizi. Fašisti so začeli naskakovati te zadnje postojanke svojih nasprotnikov. Dokler imajo namreč socialisti v rokah trdne in bogate gospodarske organizacije, so nevarni, ker se ob ugodni priliki lahko tudi politično zopet dvignejo. Gospodarska moč je najboljša podlaga poli-

tičnih strank, ako imajo povrhu še idejno oporo v množicah. Da bi vzeli socialistom zadnje postojanke, so se spravili fašisti na njihove zadruge, in sicer so jih začeli naskakovati v deželi Reggio Emilia, kjer je štela socialistična zadruga 115 članic. Po fašistovskem pohodu v Rim, se je skrčilo število teh zadrug na 85 in dotedanji voditelji zveze so morali odstopiti. Predsedstvo je prevzel fašistovski poslanec Bottai, stopili pa so tudi nekateri socialisti v načelstvo. Zveza se je morala proglasiti za nepolitično. Vendar so pa ostali na čelu posameznih zadrug stari soc. uradniki in to ni ugajalo fašistom.

Treba jih je bilo rešiti propada.

«Corriere della Sera» pripoveduje, da se «je vsled tega» nadaljevala ofenziva proti zadrugam in marsikatera je bila sežgana.

«Finančno stanje zadrug je bilo v splošnem dobro, toda fašistovski pritisk jih je dušil v njihovem razvoju.» Državni zavod za združništvo, ki je dajal socialističnim zadrugam kredit, se je obrnil naravnost na Mussolinija in mu predložil posledice finančnega poloma, ki bi oškodoval med drugim 5000 bivših vojakov. Saj so imeli pri zadrugah naložene svoje prihranke. Grozil je polom in zato so socialistični voditelji izjavili, da odstopijo, le da rešijo zadruge pogina. Tako se je tudi zgodilo. Sklenilo se je, da se priklopijo zadruge fašistom, le v načelstvo stopijo nekateri socialisti. To sklep se je začel že izvrševati, kajti časopisi poročajo, da se je velika kmetijska zadruga v Santa Vittoria, ki ima 10 milijonov premoženja, že priključila fašistovskemu združništvu.

Tako so zgubili socialisti krasno gospodarsko organizacijo: zadržno zvezo, ki jim je bila v največjo oporo v njihovih bojih. Socialistični voditelji trdijo, da je bilo to potrebno, če so hoteli rešiti zadruge pred polomom.

Neverjetno čiščenje.

Notranji spori v fašistovski stranki so se vedno zelo ostri in nočejo nehati. V kraju Molinella se je izvršil pred kratkim bombni atentat na sedež fašistovske stranke, na kar so fašisti zbrali svoje oborožene sile, da se maščujejo. Nastala je nevarnost, da pride do krvavih bojov in zato je posegla brž vlada vmes. Policija je zaprla celo vrsto politično osumljenih oseb in začela preiskavo. Vlada se je izjavila proti vsakemu samolastnemu nastopu krajevnih fašjev, ker ima pač dovolj moči na razpolago, da sama kaznuje krivce. Toda krajevni voditelji so hoteli delati na svojo pest in se niso pokorili ukazom iz Rima. Nastal je hud spor in eden izmed fašistovskih podministrov je zagrozil celo z odstopom, ako se krajevni voditelji ne pokorijo. Mussolini je posegel vmes in pokrotil uporneže.

Tudi v deželi Lazio, to je v pokrajini okoli Rima, niso hoteli nehati spori med fašisti. Zato je poklical Mussolini Roberta Farinaccija, ki je najstrahovitejša metla v fašistovski stranki. Farinacci je prišel v Lazio, razpustil kratkoma vse fašje dežele in vrgel iz stranke kar 40 tisoč članov. Tako temeljitega pometanja nismo še videli v nobeni stranki. Odstopi in izključitve v ljudski stranki so spričo tega prava igrača.

Četa koritarjev in breznačajnejšev!

Farinacci pravi, da je bila strogost potrebna, ker se je nagnalo v stranko nebroj umazanih koristolovcev, ki iščejo v stranki le korita. Tako je imel rimski fašjo pred pohodom v Rim komaj 1000 članov, nekaj dni zatem pa nič manj ko 12.000. Isto se je zgodilo tudi drugod: Novodošli so bili iz večine ljudje slabe preteklosti, ki so imeli opravka z kazenskimi zakonom. To je odbijalo od fašizma vse dobre in poštene osebe. Tudi v Narodni brambi je mnogo dvomljivih elementov in zato se vrši sedaj čiščenje pod vodstvom generala Novellija. «Ni treba se zgražati, ako povem — pravi Farinacci —, da so bili nekateri častniki Narodne brambe med vojno strahopetni zajci ali pa obsojeni radi dezertacije. Mi smo imeli možnost nastopiti proti ljudem, ki niso spadali v naše vrste.»

100 ali 200 tisoč fašistov bi radi darovali komurkoli.

Mussolini se je Farinacciju zahvalil za njegovo delo in je izjavil, da bo treba na isti način nastopiti tudi v drugih pokrajinah Italije. «Mi moramo in tudi moramo darovati, komur jih hoče vzeti, sto ali dve sto tisoč fašistov, ki kažejo, da niso na višku položaja in mesto, da bi olajševali, bedasto otežujejo delo fašistovske vlade.»

Tako Mussolini, Dar, ki ga ponuja, je velikanski! Dve stotisoč fašistov to ni malenkost. Vprašanje je le, kdo je pripravljen dar sprejeti? V fašistovski stranki je torej še vedno kriza in, kakor kaže, ne bo kmalu rešena. Danes je največji nasprotnik fašizma nepokornost članov. Dokler ne očisti stranka svojih vrst, bo imela same težave in spore, kakor vse stranke, ki so prišle hitro do moči in so se jim priključile cele trume neznačajnih koristolovcev brez prepričanja.

«Ustroj Jugoslavije se je okrepil.»

Iz Italije potujejo v Jugoslavijo časnikarji, da proučijo razmere sosedne države. Zadnjič smo že omenili Marija Nordia, ki je pričel svoje vtise, o Jugoslaviji. Piccolo prinaša zopet njegov članek, ki je zanimiv, po svoji stvarnosti.

V Jugoslaviji — pravi Nordio — so res veliki politični boji med strankami in spor med avtonomisti in centralisti se veča, toda kljub vsemu temu opaža «tudi površno oko tuje-ga potnika, da se je ustroj jugoslovanske države znatno in odločno okrepil.»

Na Hrvaškem ima Radič veliko zaslonbo in vodi najostrejši boj pro-

ti Belgradu. Radič tako odločno nasprotuje današnjemu režimu v Jugoslaviji, da ne pošilja niti svojih zastopnikov v parlament. «In vendar bi bila težka napaka — pravi Nordio — pripisovati temu gibanju separatističen in protidržaven značaj. Celo hrvaška republika Radičeva bi morala živeti in prosperovati v okviru monarhije «S. H. S.»»

Bolečine mladih držav.

«Enotnost države je izven debate. Najbolj nasprotni in nespravljive struje se sicer masebojno pobijajo, toda borba se vrši vselej na podlagi končno zedinjene države, ki je nazunaj priznana enota.»

«Jugoslavija je ustvarjena, sedaj je

treba ustvariti Jugoslovane — je rekel odkrit jugoslovanski rodoljub. Današnji Notranji boji so koristni in morda celo potrebni, da se prej doseže ta cilj.»

Ako so politične borbe v Jugoslaviji srdite, je treba pomisliti, da so to bolečine mladih držav in čim prej se prebolijo, tem bolje. Vsi mladi narodi so imeli slične težave, preden so si ustvarili urejeno in trdno državo.

Iz pisave italijanskega časnikarja vidimo, da se pričanja v naši državi spreminjati mnenje o Jugoslaviji. Na mesto pretiranih in večkrat fantastičnih nazorov stopa trezno in mirno presojanje razmer. To je edina pot, ki vodi k sporazumu in sodelovanju med obema sosedoma.

Evharistični kongres v Vidmu.

V Vidmu se bo vršil velik evharistični kongres furlanskih katoličanov. Dopolni urad Stefani poroča, da je vlada kongres dovoljla, «četrudi nekateri elementi furlanske duhovščine niso povsem priporočljivi s stališča najbolj navadnega italijanstva.»

Prefekt Pisenti je v sporazumu z notranjim ministrom odredil, da zaščiti Narodna bramba verski obhod po mestu.

To poročilo poluradnega dopisnega urada je zelo razburilo furlanske ljudovce, ki protestirajo v listu Friuli. Da furlanski duhovniki niso dobri Italijani, ta ožitek je vzbudil ogorčenje v ljudski stranki.

Jasna beseda.

Pod tem naslovom prinaša zbornik svečnikov sv. Pavla protest proti «Edinosti», ker proslavlja pred našim ljudstvom politične umore in piše s tem proti temeljem krščanske morale.

Kakšen list se ustavi?

Veliki fašistovski svet je sklenil, da ne sme s 1. septembrom izhajati nobeni pokrajini Italiji več ko en sam fašistovski tednik ali pa dnevnik. V naši deželi imamo dva fašistovska tednika: «Il Friuli Fascista» in «Novo dobo.» Po sklepu fašistovskega velikega sveta mora zginiti eden ali pa drugi, kajti «ukaz se mora vestno izvesti», so rekli v Rimu.

Kdo pojde torej: «Friuli Fascista» ali «Nova doba?»

Tagesbote iz Brna

Prinaša članek o «Slovanih v Italiji».

Tudi v Ameriki

ne marajo nagih žensk.

Enkrat smo poročali v «Gor. Straži», da ste morali dve gospe zapustiti gledališče v Boloniji, ker sta premalo ponižno razkazovali svoje meso. V Ameriki so pa na take ženske se bolj hud kot v Evropi. V Čikagu so ustanovili društvo, ki je započelo celo vojno proti presrčevalnemu ženskemu spolu. Ne marajo ne nagih nog, ne rok, ne prs. Polivajo jih s fosforno kislino. Meso se izžge in fina obleka zgori.

Vojvoda Mussolini.

Kakor poroča rimsko časopisje, misli dati kralj Mussoliniju dokaz ljubezni, s tem da ga povzdigne v vojvodo. Ta naslov se prenese tudi na Mussolinijeve potomce.

Koliko so vredne pri bankah tako zvane

Beneške obligacije?

Pred par dnevi je Banca d'Italia plačevala za nje lir 72,50, (za sto lir) od 16. avgusta dalje pa plačuje lir 74. (za 100 lir Beneskih obveznic.)

DNEVNE VESTI.

Zopet zagovarjajo in proslavljajo.

Na naš zadnji uvodnik je «Edinost» odgovorila in se enkrat ponovila, da se smejo in morajo slaviti politični atentatorji, ki izvršujejo umore «v imenu ideje». Posebno pa je treba proslavljati umore, če je njegov storilec tvegati pri tem svojo svobodo in moral pričakovati, da konča svoje življenje v zaporu.

Tako! Če bi se torej pojavil clovek, ki bi «radi ideje» umoril drja Wilfana ali pa urednika «Edinosti», kljub temu da ga čaka gotova smrt v ječi, bi ga morali gospodje pri «Edinosti» proslavljati za mučenika in postaviti mladini za zgled!

Ali ne vidite kako bijejo vaši nazori v obraz razumu?

Zakaj bi po vaši morali ne smeli «radi ideje» umoriti voditelja stranke ali celo voditelja struje? Atentati na Erzbergerja, Rathenaua, Draškoviča in Pašiča se morajo torej po vašem proslavljati. Take nazore more širiti le tisti, ki je prišel v oster spor z razumom.

VDELEŽENCEM KAT. SHODA!

Vsem, ki se mislijo vdeležiti V. kat. shoda v Ljubljani, naznanjamo, naj se takoj zglase pri pristojnem župnem uradu. Tam dobe izkaznice za kat. shod, ki omogočajo 50% popust na jugosl. železnicah, pristop k večini javnih prireditvev in predavanj. Obenem se lahko informirajo natančneje glede vlakov, stanovanja, hrane i. t. d.

Vse obč. župne urade pa prosimo, da blagovolijo, denar za razdeljene izkaznice in tudi preostale vrniti sigurno do četrtega t. j. 23. t. m. na naznačeni naslov. Zbirališče za vse udeležence je Rokodelski dom, Komenskega ul. 12, in sicer v soboto ob 8h zvečer. Tu naj se gotovo zglašijo vsaki!

Na zborovanju v Kopenhaguu,

kjer se je zbralo 800 poslancev iz parlamentov različnih držav, sta se spopadla nemški poslanec Tinzl in fašistovski poslanec Dudan radi vprašanja narodnih manjšin.

Voditelj kršč. socialcev kancler dr. Seipel

je poslal židovskemu kongresu na Dunaju pozdrav, v katerem pravi med drugim:

«V teh dneh, ko se kaže med ljudstvom obnovljeno zaupanje v Boga in rastoča ljubezen do vere očetov, pošiljam kot katoliški duhovnik iskren pozdrav organizaciji židov, ki se borijo iz globokega prepričanja za večne ideje vere in božanstva.»

Ta pozdrav je vzbudil veliko pozornost, ker je Seipel načelnik stranke, ki je bila doslej zelo odločna nasprotnica židovstva.

KRŠČ. SOCIAL. TOVARIŠEM IN TOVARIŠICAM!

Nas glavni tečaj se bo vršil, kot je že naznanjeno, dne 22. in 23. t. m. v Črnem vrhu. Glede podrobnosti berite okrožnice in dajte jih naprej na tovariše, ki jih morda niso dobili.

Vipavci in večji del Goričanov bo šel v terek na Ajdovščino in od tu naredi izlet čez Col in Črni vrh. Ostale tovariše opozarjamo, da si pravočasno uredijo potovanje, da bomo vsi že v sredo zjutraj (vsaj do 10h) na mestu.

Na Irskem

se vršijo nasilne in krvave državnozbornske volitve. Tako je bilo ob priliki volilnega shoda v Kinvarri ranjenih 8 oseb. Vodjo republikancev De Valero se je posrečilo vladi po več mesecih najti in zapreti.

Posebno pa se je raztogotil, ko je opazil, da se nočete več zadovoljiti s starim ozemljem, temveč se vtihotapljate v njegovo. Sveto je prisegel, da naj vam bo v pogubo, če se vam posreči, da odprete, do sedaj le njemu edinemu znano jamo. Čeprav že star je bil nenavadno močan in ako je žugal, sem se bala za vas in zanj.»

«Le nadaljaj, Nell», je ljubeznjivo pripomnil Simon Ford mladi deklič, ki je za trenotek obmolnila, da spet zbere svoje misli.

«Ko ste pri prvem obisku», je nadaljevala Nell, «prodrli globlje v prvo galerijo v novem Aberfoylu, je stari oče zaprl ono nekoliko prej razstreljeno odprtino, misleč, da vas s tem za vedno zatvori. Jaz sem vas poznala le kot nedoločne sence, ki sem jih pač češče videla tu pa tam v jami, toda pregrozna se mi je vide-la misel, da naj bi kristjani umrli gladi v teh temnih globinah in tako sem kljub opasnosti, da me zasači, znova postavila nekaj kruha in vode v vašo bližino. Tudi sem vas hotela rešiti, toda moj stari oče je tako skrbno pazil name, da ga je bilo prav težko premotiti. Bili ste že smrti bli-

zu! Tedaj je prišel Jack Ryan z več drugimi... Bog je hotel, da sem jih ravno tistega dne srečala. Zvabila sem jih do vas. Pri povratku me je zasačil moj stari oče. Njegova togota je bila brezmejna. Mislila sem, da me ubije. Od tedaj je bilo življenje zame neznosno. Misli so se mojemu staremu očetu vedno bolj zmedale. Nazval se je kralja senc in ognja. Ko je začel udarce vašega orodja po pre-mogovnih žilah, ki jih je smatral za svojo last, je postal ves divji in me neusmiljeno pretepel. Hotela sem zbežati — nemogoče! Čuval je nad mano s prevelikim sumničanjem. Končno me je pred tremi meseci v nekem napa-du blaznosti zavlekel doli v ono brez-dno, kjer ste me našli in je izginil, ko je zaman klical Harfanga, ki je zve-sto pri meni ostal. Koliko časa sem tam ležala? Ne vem. Spominjam se samo še, da sem mislila, da umrem, ko si se nenadoma pojavil ti, moj Harry in me osvobodil. Toda lahko izprevidiš, da vnukinja starega Silfafa ne more postati Harry-Fordova žena, ker bi bilo to vam vsem v usodno ne-srečo!»

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

«Nikoli nisem poznala očeta kot od dneva, ko sem videla Simona Forda» je Nell spet nadaljevala, «in nikdar preje prijatelja dokler ni segel Harry v mojo roko. Petnajst let sem živela s svojim starim očetom sama v najskritejših prepadih te jame — čisto sama z njim, to je že nekaj. Komaj, da sem ga videla. Ko je izginil iz starega Aberfoyla, je zbežal v one globine, ki jih ni, razen njega, nihče poznal. Po svoje je bil z mano dober, čeprav sem se ga bala. Preživljal me je s tem, kar je prinesel od zgoraj. Vendar pa se nekoliko spominjam, da je bila v mojih prvih letih neka koza moja rejnica, in nje izguba mi je povzročila močno žalost. Ko je to moj stari oče opazil, mi je kožo nadomestil z neko drugo živaljo, ki jo je imenoval psa. Žalibog je bil ta pes preživahen; včasih je lajal in stari oče ni

mogel tega trpeti. Vsak šum ga je vznemiril. Mene je naučil molčanja, pes pa se temu ni hotel privaditi. Uboga žival je nekega dne izginila. Moj stari oče je bil za družbo velikega, strašnega ptiča Harfanga, ki mi je sprva vzbujal nepopisen strah. Navzlic mržnji, ki sem jo dolgo časa čutila do ptiča, je postala žival do mene tako zaupna, da sem jo slednjič vzljubila in me je raje ubogala kot svojega gospodarja; to me je začelo vznemirjati. Stari oče je bil ljubosumen. Harfang in jaz sva se navadno skrila, da sva mogla biti skupaj. Oba sva vedela, da je to najbolje... Toda, preveč govorim o sebi, pravzaprav bi morala govoriti o vas...»

«Ne, hčerka moja», jo je prekinil James Starr, povej nam vse, česar se spominjaš.»

«Moj stari oče je gledal vaše sosedstvo v jami vedno z neko zavistjo, čeprav nas je od vas ločila velika razdalja. Saj si je on poiskal najoddaljeneše skrivališče. Toda že to mu ni ugajalo, da je vedel, daste tam. Če sem ga poprašala o ljudeh tam gori, se mu je čelo pomračilo in ničesar ni odgovoril; sploh je dalj časa molčal.

Na škofijski gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano

se bodo vsi sprejemni izpiti za I. razred v ponedeljek dne 10. septembra ob 4. uri popoldne.

Učenci, ki imajo ponavljalne izpite, naj se vrnejo v zavod do nedelje 9. septembra.

Vsi ostali učenci pa naj pridejo v torek dne 11. septembra do 7. ure zvečer.

Ravnateljstvo škof. gimnazije.

Blagodejni dež

Je te dni namočil razsušeno zemljo po večjem delu naše dežele. Prav veseli smo ga bili. Koristen bo zelenjavi, ajdi, resil bo tursčico po Krasi in po nekaterih pasovih Vipavske doline. V gorški okolici pa je susa tursčico že tako močno ozgala, da je dež prišel prepozno. V soboto ponoči in v nedeljo je spet padal dež.

Fasisti zasedli nemško delavsko zbornico v Bocnu.

Na Južnem Tirolskem so nemški delavci strokovno organizirani, imajo v Bocnu svojo delavsko zbornico, časopis, tiskarno in lastno gledališče. Spadali so pred vojno k avstrijski socialni demokraciji. Fasisti so gledali že delj časa s paznim očesom na gibanje nemškega delavstva. V četrtek so zasedli v Bocnu njih delavsko zbornico, se polastili tiskarne, njih lista, gledališča in restavranca ter jim dali ultimatum, naj vstopijo v fasistovsko stranko.

Laske sole v Argentini.

V Argentini je 1.500.000 Italijanov. Največ je zidarjev, njim sledijo po številu kmetovalci, kovači, mehaniki in industrijalno delavstvo. Imajo tudi 38 italijanskih sol z 75.500 učencev in približno 100 učitelji, imajo svoja društva, in sicer 374 z 130.000 člani.

Strela je ozdravila

gospo Lihlo v Wolwertonu na Angliji, ko je udarila ob hudi nevihti v njeno hišo in ob tej priliki močno razsvetlila njeno sobo ter posvetila na njeno posteljo. Dve leti ni mogla hoditi ne zapustiti postelje. Ko je pa strela prežejala posteljo, je začutila streljaj, takoj vstala in bila je na mah popolnoma zdrava. Strela ni ravno vselej najboljše zdravilo za ljudi.

Koliko jih je moralo zapustiti domačo zemljo.

Italija je država, ki ne more rediti vseh svojih sinov. Tisoči in tisoči zapuščajo vsaki mesec rodno grudo, ker jih ne more preživljati. Pomanjkanje žene ljudstvo v tujino. Zanimive so številke, ki jih prinaša časopisje o izseljevanju v prvih štirih mesecih tega leta. Meseca januarja in februarja 1923. se je izselilo iz države 45.464 ljudi, v mesecih marcu in aprilu pa 62.508. Od teh poslednjih je šlo 19.810 v Ameriko, 42.698 pa v različne evropske države. Opažati je, da se število izseljencev v Ameriko manjša, medtem ko se množijo izseljenci v evropske dežele. Tako je šlo v srednjo in severno Evropo meseca januarja 10.896 ljudi, februarja 12.700, marca 21.057, aprila pa 21.641. Največ izseljencev je šlo v Francijo, in sicer okroglo 85 od sto; nato prideta Belgija in Švica. Nemčija in ozemlje bivše Avstro-Ogrske ne prideta nič več v poštev. Na Francosko se izseljujejo radi tega, ker je dežela zrušena in je tam veliko popraševanje po zidarjih. In res se je iz Italije izselilo največ zidarjev, kamnosekov in težakov in prav malo drugih poklicev.

V Ameriki so izdali posebne zakone proti izseljevanju iz Evrope in tako pada tudi število Italijanov, ki potujejo mesec za mesecem čez morje. Meseca februarja je šlo v Ameriko 11.482 ljudi, v marcu 10.857, v aprilu pa le 8.953.

Z Ameriko ni torej nič, iskati je treba kruha drugod. To je za Italijo slabo, kajti ona je država, ki je mo-

rala poslati v četrt leta nič manj ko 107 tisoč 972 ljudi iz domače zemlje in potrebuje zato odprte meje na vse strani sveta.

Zdravnik Dr. J. Bačar

je odšel minoli teden v Švico na znanstveno potovanje, da premeša na licu mesta ustroj senatorijev za jetične in se podrobneje seznanji, z najnujnejšimi načini ozdravljenja v obrambi jetike. Vdeleži se tudi v Davosu posebnega mednarodnega tečaja za sušico.

Sadno drevje ima mnogo sovražnikov. Kako se proti njim imaš boriti, te pouči «Gospodarski list».

Naši fantje vojaki.

Sprejmite gorece pozdrave fantov 3. a gorskega topniškega polka, ki se nahajajo združeni na vajah v teh visokih ledenih Tirolih, kjer je bilo že toliko krvi žrtvovane.

1. bat.: Purič Avgustin, Repni tabor, Čargor Josip, Anhovo;

2. bat.: Pahor Franc, Brestovica; Renčelj Maks, Povirje, Caharija Izidor, Nabrežina, Vidolin Simon, Kanfanar;

3. bat.: Hlad Alojz, Vrhpolje; Madon Franc, Trnovce, Frank Josip, Hrašče, Vidmar Evgen, Otlica, Fek Rafael, Idarsek, Podvarsek Ludvik, Plave, Bole Albin, Opečina;

4. bat.: Božič Josip, Slun; Štenberger Josip, Jelšane; Mirkovič Matevž, Barbana; Bizjak Anton, Levade; Fornažar Ivan, Rovinj; Siljan Josip, Marčana;

5. bat.: Logar Franc, iz Zadloga; Škvarče Franc, Kojni dol; Seljak Matevž, Kavčič Ivan, Ledine; Novak Alojz iz Knežaka; Počkaj Franc, Grahor Anton, Dekleva Franc, Smerje; Princ Anton iz Zemuje; Bačar Bernard, Fevče; Mislej Franc, Sentvid, Šalec Josip, Bača; Trampuč Josip, Štjak; Mejak Jakob, Košana; Švigelj Ivan, Senozeče; Rusjan Franc iz Drnovka;

6. bat.: Gantar Anton, Dole; Zimic Alojz, Grgar; Martincič Leopold, Šempeter; Prunk Ludvik, Britof; Rebek Ivan, Dutovlje;

7. bat.: Gec Franc, Kopriva; Prhavec Josip, Famel; Simič Josip, Postojna, Suštar Matevž, Sušak; Božič Ludvik, Žvabice;

8. bat.: Malečkar Anton, Smerje; Maverič Ivan, Hrušica. Štenberger Josip, Nova Kračina; Baričič Anton, Podgraje; Krebelj Josip, Ostrožno brdo; Gerzel Ivo, Šempeter; Raspar Pavle, Duple; Božič Mihael, Raspar Travičič, Ivan Rakel, Gerzel Ivan, Bistrica;

9. bat.: Pirč Franc, Kosevnik; Škarjanec Josip, Skadancina; Lipovec Anton, Kavčice; Penka Anton, Gradec; Medved Ivan, Dreznica; Orel Silvester, Ponikve; Črnigoj Ivan, Bukovlje; Posega Matija, Šempeter; Dolgan Anton, Košana; Spruhar Anton, Sihorje; Štibil Ignacij, Ustje.

PROSVETA.

«Za krščanski socializem».

Izšlo je zanimivo delce o krščanskem socializmu, ki ga je spisal dr. Andrej Gosar. Kdor se hoče seznaniti z glavnimi pojmi kršč. socializma in češćimi ugovori proti njemu, naj seže po knjižici, ki je temeljito in jasno pisana. Že rsebina označuje namen dela:

1. Ali je krščanski socializem sploh potreben?
2. Socialni programi in krščanska pravičnost.
3. Klic po socialnih reformah — obrekovanje krščanstva.
4. Sebičnost krščanskega socializma.
5. Sovrastvo v krščanskem socializmu.
6. Krščanski socializem in dobrotelost.
7. Več socializmov — en sam kapitalizem.
8. Neznanost socialno in veliko etično vprašanje.
9. Krščanski socializem in sv. Frančišek Asiški.

- II. 1. Moderni kapitalizem — fraza?
2. O zasebni lastnini.
3. Proti socializaciji.
4. Najvišja premoženjska meja.
5. Dolžnost dela — za siromake.
6. Stavka — neumestno iskanje pravice?

Spis prodaja bukvarna K. T. D. v Gorici.

GOSPODARSTVO.

Žganjekuha.

Pravijo, da je pri nas žganjekuha uničena, ker se več ne izplača vsled visokega davka na žganje. Je li to res?

Italijanski stokovno-kmetijski list «L'Italia agricola e vinicola» pravi, da je z zadnjim povišanjem davka na žganje zadan smrtni udarec vsem srednjim podjetjem za žganjekuho in da bodo mogle delovati edino še one tvornice, ki proizvajajo žganje, likerje in spirit iz tropin, pokvarjenega vina, sadja, ostankov sladkorne industrije, krompirja itd. To so tvornice, ki so celo leto v obratu in so notranje tako organizirane, da morejo proizvajati alkohol z najnižjimi proizvodnimi stroški. V takih tvornicah se ne kuha žganje v malih kotlih, kot pri nas; tvarine, iz katere dobivajo alkohol, ne segrevajo z drvmi in premogom, temveč s paro, za katero uporabljajo ono vodo, ki služi za ohlajevanje alkohola. Iz ostankov žganjekuhe pridobivajo potem se druge snovi, tako iz tropin vinski kamen in čreslovino, kar je oboje zelo drago. Vse je tako urejeno, da se doseže največji uspeh z najmanjšimi stroški. Na ta način potem morejo plačati take tvornice visok državni davek, ki znaša po zadnjem povišanju 15 L. na 1 liter alkohola, pa naj bo ta alkohol v žganju likerijih ali navednem spiritu.

Kako visok je ta davek pri našem žganju?

Vzemimo, da ima naš tropinovec 50 stopinj alkohola, potem se plača pa 1 liter tropinovca 7.50 L. davka. Aki ima slivovka 25 stopinj alkohola, plača 1 l. slivovke četrtino od 15 L, to je L. 3.75 itd.

Je li tak davek pri nas mogoč. Davek na alkohol podraža proizvodne stroške alkohola, s čemur pa še ni rečeno, da je s tem proizvodnje alkohola onemogočeno. Ako je mogoče alkohol prodati po višji ceni, ki mora biti vsaj tako visoka, kot so stroški in davek skupaj, davek sam ne udari onega, ki alkohol proizvaja, temveč le onega, ki ga rabi. V takem slučaju bi bila žganjekuha pri nas mogoča?

Je li mogoča? Pri nas je žganjekuha v malem obsegu še vedno mogoča, ker se bodo vedno našli ljudje, ki bodo tudi z dvajsetimi lirami plačali dober tropinovec. Seveda bo takih ljudi vedno manj in vsled tega bo žganjekuha pri nas vedno bolj omejena. K temu se pridruži glavni razlog, zakaj bo žganjekuha pri nas uničena in ta je, da ne bo moglo naše žganje vzdrževati konkurence visoko alkoholnim pijancem iz starih pokrajin Italije, ki tudi danes skodujejo naši slivovki, tako, da jo je še v Vremški dolini precej stotin hl.

Ker Italija ne pozna davčnih olajšav za žganje, kot smo bili navajeni v bivši Avstriji in iz predstoječih razlogov, je domači žganjekuhi odzvonila zadnja ura. Pri nas se bo gotovo v kratkem dvignila ena velika tvornica, ki bo kupovala tropine in pokvarjeno vino itd. ter kuhala žganje. Seveda, kdo bo to podjetje imel v rokah, je drugo vprašanje. Dobro bi bilo, da bi naše združništvo kaj podobnega ustvarilo, seveda vse združništvo.

Letos bodo naši kmetje skoraj gotovo še kuhali žganje, kot druga leta, seveda le za domačo rabo; prodati to žganje bo težje, ker bo predrago, največkrat vsled nepoznanja razmer in pomanjkanja dobre volje od strani finančne intendantce, kateri manjkajo skoraj gotovo tudi podrobna in enotna navodila.

Ko to pišem, imam pred seboj 2 poli za isti žganjski kotel, na katerih je zaračunan davek, ki ga mora plačati oni, ki kuha žganje skozi 24 ur. Ena pola je sestavljena od finančne intendantce v Trstu, druga od one v Vidmu. Pola od tržaške intendantce kaže, da se je njen sestavitelj na žganjekuho razumel in

upošteval dejanske razmere, seveda predpisov ni mogel krsiti. Ker je razlika med eno in drugo polo gorostasno velika, hočem priobčiti bistveno:

Dnevna taksa za žganjekuho se določi na ta način, da množimo količino kg. recimo tropin, ki gredo enkrat v kotel s številom kotlov, ki jih je mogoče dnevno skuhati, vse skupaj pa množimo zopet s številom litrov alkohola, ki jih dobimo iz 100 kg. tvarine, ki jo hočemo kuhati. Dnevno takso dobimo na ta način, da zopet množimo končno dobljeni znesek z 15 (davek na 1 l alkohola).

Po poli iz Trsta so te številke sledeče: V nas kotel od 70 l gre 42.60 kg. tropin, ravno toliko brinja ali presanih bruski in jabolk ter 49.70 kg. češplj, fig ali drugega svežega sadja. Glasom pole iz Vidma gre v isti kotel 35 kg. tropin, fig in brinja ter 52.50 kg sadja, naj bo presano ali ne.

Kotlov se dnevno skuha po poli iz Trsta 5 ali 6, po oni iz Vidma pri tropinah 23, češpljah 19, figah in brinju 15, drugem sadju 21. Koliko kotlov skuha v 24 urah naši kmetje? Gotovo odgovarja cenitev intendantce v Trstu, videmska je naravnost smešna.

Čistega alkohola (100%) dobimo iz 100 kg. tropin po tržaski in videmski poli 3.50l, iz 100 kg fig in brinja po videmski 25 l, po tržaski 4 oziroma 2 l. Da da 35 kg. brinja 25 l 100% žganja, te sem zvedel šele iz videmske pole.

Videmskih cenitvam, oziroma domisljijam odgovarjajoče je tudi določena taksa za 24 ur žganjekuhe, ki znaša za leto 1923 po ti poli:

za tropine 422.55 L. = 0.35 × 23 × 3.5 × 15;

za češplje 747.75 L.

bruske, jabotka in murvice L. 618.75; fige in brinje pa celih 1968.75 L.

Ker so vse te številke tako gorostasne, da se mora človek prijeti za glavo in so se morale roditi lev zmesani glavi onega Martinetta ali Martinella, ki je sestavil to videmsko polo, nočem o tem zgubljati nadaljnjih besedi.

Hotel bi pa nekaj pripomniti. Te pole prinesejo lastnikom žganjskih kotlov finančni stražniki, in sicer dve poli, na kateri se podpisuje izročitelj in lastnik kotla. Ako lastnik kotla s številkami ni zadovoljen, ni potrebno da jo podpisuje, temveč vrne. Naši ljudje pa navadno ne vedo, kaj one številke pomenijo in podpisujejo vse, kar jim človek v uniformi prinese. Tako je tudi lastnik našega kotla 70 l priznal, da se na njejev kotel skuha dnevno 23 kotlov tropin ter s tem priznal tudi dnevno takso od 422.55 L. za kuhanje tropin.

Ljudje pazite, kaj podpisujete. Na poli je tudi rečeno, da je mogoče vložiti proti odmeri takse tekom 20 dni po vročitvi rekurz ali utok; ako se ta ne vložijo, številke obveljajo.

Lastniki kotlov, pregledajte pole, vložite rekurz, ako so pole tako sestavljene, kot nasa videmska, v splošnem pa pazite, kaj podpisujete. R.

—:oo:—

Do 5. septembra

morajo vinorejci in veliki vinski trgovci naznaniti količine vina iz leta 1922. in prejsnjih let, ki so jih imeli v svojih kletih in zalogah do 31. avgusta 1923. Ta prijava mora biti kolkovana s cent. 10. Kdor tega ne izvrši, se kaznuje z lirami 20 do 500.

Važen članek O MENICAH prinaša avgustova številka «Gospodarskega lista».

POGOZDOVANJE DEŽELE. Kje in kako dobiš gozdne sadike, zveš iz «Gospodarskega lista». Čitaj ga!

PROSVETNA ZVEZA.

IZ KANALA.

Preteklo sredo na praznik Marijinega vnebovzvetja je predaval g. inz. Rustja o kmečkem gospodarstvu v prostorih občinskega doma.

Predavanja, ki ga je otvoril g. župan Kr. Baudaz, se je udeležilo precej občinstva, ki je z živahno pozornostjo zasledovalo izvajanja g. predavatelja. G. predavatelju izrekamo najprijaznejšo zahvalo, ker je na ta način ustregel želji fantovskega krožka ter zadovoljil vse občinstvo, kateremu sliha predavanja najbolj pripomorejo k širši strokovni naobrazbi.

Društvene vesti.

«Bralno in pevsko društvo» v Dobravljah na Vipavskem opozarja že sedaj sosednja društva, da priredi dne 9. septembra t. l. veselico v korist «Dijaški Matici» v Trstu, in jih prosi, da ta dan ne priredijo veselice, zavedajoč se veliko naloge, ki jo vsi «Dijaška Matica».

Društva v baski dolini, pozor!

Dne 26. t. m. prirede dijaki veselico z bogatim vzporedom. Vsa sosedna društva so naprosena, da na ta dan ne prirejajo ne veselice ne plesov.

DAROVI.

Za Slovensko sirotišče: Preč. g. Jan. Miklavčič, župnik v Zavratacu 26 L.

Za Alojzijevišče: Veleč. g. Josip Gerbič, živinozdravnik, 30.— L.; sl. Ljudska hranilnica in posojilnica v Nabrežini 50.— L. Iskrena hvala!

Pekate se so predragi - pravi kdo

Kdor pa jih je preskusil, se je prepričal, da so vzlic višji ceni cenejše ker ze zelo nakuhajo in se manj od drugih potrebujejo.

Zdravnik

Dr. Just Bačar
je odpotoval v tujino
na študijsko potovanje
in se ne vrne
do 3. septembra

V Vrtojbi je na prodaj hiša z gospodarskim poslopjem, vrtom in obširnim dvoriščem. Hiša leži sredi vasi ob skladavni cesti in je pripravna za vsako obrt. Naslov pove uprava «Goriške Straže».

ADRIA ČEVLJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

Širite Naročajte
Berite
„Goriško Stražo“.

Note: «Povsod Boga in Posvetitev» so došle, ter se v dobijo v knjigarni
K. T. D. Gorica.

Izkušeni civilni geometer
DOMENICO ROCCO
bivši geometer I. reda na zemljiški knjigi - Gorica, Corso Vitt. Em. 74

Ivan Cotič

kamnoseški mojster

SOVODNJE pri GORICI

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer:

Omare	od 200 lir naprej
posteljnake	90
vzmeti (sušte)	70
blazine	60
kompletne spalnice	800

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi železnih posteljnjakov.
Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

Pozor krčmarji.

Kdor hoče biti postrežem z dobro, pristno in domačo kapljico

naj pride v Skupno klet

v vinarsko zvezo združenih zadrug

v Gorici Via Mameli št. 8.

(prej Šolska ulica) v bližini stare goriške gimnazije.

Postrežba točna.

Pozor trgovci.

Cene ugodne.

Naša zavarovalnica L' „UNION“

je največji svetovni zavod. Kapitali v veljavi čez 70 milijardov frankov. Ustanovljen: l. 1828.

Generalni zastopnik **AUGUST RAVNIK**
Gorica, Corso V. E. 28-I.

Zastopniki se še sprejmejo.

Nova tiskarna!

Štejemo si v prijetno dolžnost, naznaniti Vam, da smo dne 1. avgusta t. l. otvorili svojo lastno „Zadružno tiskarno“ v Gorici, Riva Piazzutta št. 18.

Tiskarna je opremljena z najpotrebnejšimi modernimi črkostavnimi in tiskarskimi stroji ter s popolnoma novim črkostavnim materijalom.

V stanu smo izvršiti **vsako**, v tiskarsko stroko spadajoče delo.

Naše društvo je po svoji knjigarni in listu „Mladiki“ znano širom naše domovine. Solidnost v blagu in ceni je bilo vedno naše načelo.

Z enako solidnostjo in po konkurenčnih cenah se bomo potrudili streči tudi našim novim klientom, ki se bodo posluževali tiskarne.

S to zavestjo in v zaupanju na Vašo naklonjenost priporočamo javnosti našo novo tiskarno, ki pomeni za nas nov kulturni čin.

Kat. Tisk. Društvo v Gorici.